

Lána færri pengar út

Danskir bankar lána færri pengar út til privat og vinnulívið, meðan realkredittstovnarnir halda fram við at lána fleiri pengar út. Tað vísa tøl frá Tjóðbankanum. Ultimo juni høvdu bankarnir lánt út 570 milliardir til privatpersónar, og tað er átta milliardir minni enn fyri einum ári síðani. So lág hava tølini ikki verið síðani mai 2003, upplýsir Tjóðbankin, sum skrivur, at útlánið tilvinnulívið er fallið úr 603 milliardum krónur niður í 556 milliardir. Tað svarar til 5%. Hinvegin gongur framá hjá realkredittstovnunum at lána pengar út, bæði til privat og til vinnufyrirtekur, skrivur Børsen.

Arbeiðsloysi næstan 10%

Arbeiðsloysið í Svøríki vaks í juni úr 9,0 upp í 9,8%, upplýsir Statistiska Centralbyrån. Harvið er arbeiðsloysið í Svøríki næstan triggjar ferðir so høgt sum í Danmark. Og tá var vøksturin enn tá ikki so stórur sum roknað var við. SME Direkt hevði roknað við 9,9%. Í juni 2008 var arbeiðsloysið 8,1%. Talið av per'sonum í starvi fall eisini í juni við 79.000 sammett við juni 2008 til 4,607 milliúnir, skrivur Børsen.

Kreppupakkin fyri tingið á ólavssøku

- Nú hava fjølmiðlar skýrt hetta fyri ein kreppupakka, men í veruleikanum er talan um ein bygnaðar- og vakstrarpakka. Og tá dagurin í dag er farin vænti eg, at seinastu smálutirnir eru komnir upp á pláss so uppskotið kann leggjast fyri tingið á ólavssøku, sigur Kaj Leo Johannesen, lögmaður

BÚSKAPUR

Leo Poulsen
Leo@sosialurin.fo

Bygnaðar- og vakstrarpakkin, sum landsstýrið í longri tíð hevur arbeitt við, er nú komin undir land. Tað metir Kaj Leo Johannesen, lögmaður, í hvussu er.

- Tá dagurin í dag er farin aftur um vænti eg, at seinastu smálutirnir eru komnir

Kaj Leo Johannesen, lögmaður, hevur góðar vónir um at endalig semja fæst um sonevnda kreppupakkan í dag

upp á pláss soleiðis, at samlaði pakkin verður lagdur fyri tingið á ólavssøku, sigur Kaj Leo Johannesen.

Lögmaður sigur, at talan í veruleikanum er um at gera raðfestingar í mun til figgjarlógina fyri 2010.

- Tað, sum vit hava fingið upp á pláss, er at fáa strukturella hallið á figgjarlógini á eitt rimiligt støði. Og tað

sær sum nevnt gott út og eg rokni við, at tað seinasta kemur upp á pláss í dag, sigur Kaj Leo Johannesen.

Hann vil ikki fara alment út við detaljunum í loysnini, men roknar kortini við, at samlaði pakkin kann kunngerast seinni í dag.

Tað er serliga virksemskapandi parturin, sum hevur verið tungur at samráðst upp á pláss, men nú eru sum nevnt bert snøklar eftir, áðrenn ein samlað avtala fyriliggur millum teir triggjar samgonguflokkarnar.

Krøv frá Moody's

Nógvar hugsanir og nógvar uppskot hava verið frammi, eisini frá búskaparfrøðingum í fjølmiðlunum.

- Vit hava sjálvandi skeitt eftir teimum útsagnum, sum eru komnar frá búskaparfrøðingum, og hesar eru í stóran mun tiknar við í ætlanunum, sigur Kaj Leo Johannesen.

Arbeiðið í sambandi við

bygnaðar- og vakstrarpakkan er gjørt í samsvari við nýggju játtanarlógini, og nú Føroyar eru rataðar av Moody's, verður sjálvandi lurtað eftir, hvat greiningarfyrirtekan setur sum krøv fyri at halda ratingini.

- Vit arbeiða miðvíst við at minka strukturella hallið á figgjarlógini. Tað er eitt av krøvunum, sum Moody's setur. Men tað er eyðvitað, at virkningarnir av hesum arbeiði ikki síggjast fyrsta árið, men skal sláa ígjøgnum eftir tveimum til fyra árum við fullari megi, sigur Kaj Leo Johannesen.

Talan er um bygnaðar-, rakstrar- og virkisskapandi loysnir.

- Hetta hevur verið ein harður umgangur, og tað hava verið nógvir partar íblandaðir, men nú er komið undir land og eg rokni avgjørt við, at uppskotið verður klárt seinni í dag og tískil klárt at leggja fyri tingið á ólavssøku, sigur Kaj Leo Johannesen, lögmaður.

Kreppan sendir fleiri til inkasso

Fleiri og fleiri kundar enda í svørtubók. Danir gerast verri og verri gjaldarar, og SP-pengarnir hjálpa ikki í stóran mun. Tendensurin er hin sami í Føroyum

PRIVATFÍGGJAN

Leo Poulsen
leo@sosialurin.fo

Orkan ella viljin hjá dønnum at gjalda sínar rokningar er fallandi. Tað eru í hvussu er royndirnar hjá innkrevjingar fyrirkøsum og skuldarregistrum.

Bæði Ole de Neergaard frá Intrum Justitia og Tommy Olsen frá Visma

Collectors siga við Jyllands-Posten, at talið av inkassomálum økist.

- Kredittirnir í bankunum eru vorðnir so strammaðir, at fólk ikki longur hava ráð til at gjalda gamla skuld, og fleiri eru endað í einari skuldarsnaru, sigur Ole de Neergaard við dagblaðið. Hann metir, at økta arbeiðsloysið og figgjakreppan tilsamans eru orsøkin.

- Tað eru ofta tey veikastu í samfelagnum, sum gerast arbeiðsleys fyrst, og tey hava kanska skuld framman undan og enda tí skjótt hjá inkasso, sigur Ole de Neergaard.

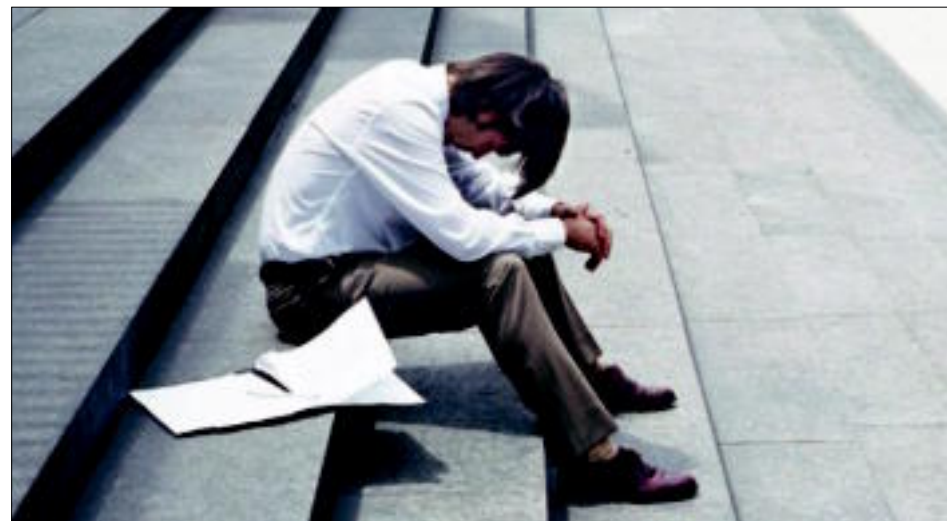
At danir júst hava fingið 22 milliardir krónur frá SP-uppsparing sæst ikki aftur í hagtølunum hjá inkasso-

fyrirkøsum.

- Vit hava merkt ógvuliga lítið til útgjaldið av SP-uppsparing, fyrst og fremst hjá fólki, ið vanliga ikki skylda pening. Tað er mín greiða sannføring, at SP-pengarnir eru nýttir til marglæti, sigur Tommy Olsen.

Birger Baylund frá Debitor Skrásetingini hevur áður sagt, at 23.000 danir fyrsta hálvár eru strikaðir av listanum yvir vánaligar gjaldarar – tað eru 4.000 fleiri enn sama tíðarskeið í fjør – men kortini er listin vaksin. 29.000 fleiri vánaligir gjaldarar eru komnir á listan síðani 1. januar bert hjá Debitor Skrásetingini.

- Hópurin av skrásettum vánaligum gjaldarum eru óførir at gloyma, at teir

Fleiri og fleiri danir enda á svartalista og verða sendir til inkasso. Eisini í Føroyum merkir Intrum Føroyar somu tendensir

skylda pening. Ikki fyrr enn teir ikki sleppa at keypa meira, taka teir skuldina í álvara, sigur Birger Baylund.

Hann er kortini sannførdur um, at SP-pengarnir hjálpa nógvum vánaligum gjaldarum.

Eisini hjá skuldarskrásetingini RKI eru nógvir

nýggir »limir«, og Skat hevur eisini størri trupulleikar at dríva inn skuld til tað almenna. Fyrsta ársfjórting 2009 skyldaðu fyrirkøsum og privat tilsamans 28,9 milliardir krónir til tað almenna, harav skattur og avgiftir vóru 13,3 milliardir, meðan onnur skuld til land og kommunur var 15,6

milliardir krónur.

Jákup B. Jensen frá Intrum Føroyar sigur, at eisini her heima sæst sami tendensur til, at fleiri og fleiri fólk verða send til inkasso. Eisini í Føroyum er talan um vaksandi arbeiðsloysi og figgjakreppu, um enn hon ikki rakar so hart sum aðrastaðni.